

Connecting Conditionals: A Corpus-Based Approach to Conditional Constructions in Dutch

A. Reuneker, (2022). Leiden University Centre for Linguistics (LUCL), Faculteit der Geesteswetenschappen, Universiteit Leiden. LOT Dissertation Series no. 616. Amsterdam: LOT. DOI: <https://dx.medra.org/10.48273/LOT0610>.

Publiekssamenvatting

Zinnen die beginnen met het voegwoord *als*, voorwaardelijke zinnen, gebruik je de hele dag door; zonder *als*-zinnen kun je immers niet redeneren en argumenteren. Je gebruikt ze wanneer je plannen maakt ('als het straks regent, nemen we een paraplu mee'), maar ook als je communiceert over dingen die nooit zijn gebeurd, maar wel hadden kúnnen gebeuren ('als we eerder waren begonnen met vaccineren, hadden we nu niet in een *lockdown* gezeten'). En wat drukt 'als je trek hebt, er liggen koekjes op tafel' uit? De koekjes liggen er uiteraard ook als je geen trek hebt. Zinnen met *als* worden, kortom, op verschillende manieren gebruikt en de literatuur stelt diverse classificaties voor. In dit onderzoek staat de vraag centraal wat de overkoepelende betekenis van *als* is, hoe verschillende gebruiken samenhangen en hoe deze worden beïnvloed door de talige eigenschappen van de zinnen.

Het proefschrift laat zien dat elk gebruik van *als* twee vaste betekenselementen kent. Ten eerste kun je met een *als*-zin geen bewering over de werkelijkheid vaststellen, maar druk je bijvoorbeeld onzekerheid of ongeloof uit. Ten tweede verbindt het voegwoord *als* de inhoud van de *als*-zin aan de hoofdzin, bijvoorbeeld als oorzaak en gevolg of argument en conclusie. Deze betekenisaspecten, 'non-assertiviteit' en 'connectie', worden geanalyseerd vanuit de semantiek, pragmatiek en cognitieve taalkunde. Met behulp van *machine learning* en een grote dataverzameling van Nederlandse *als*-zinnen wordt vervolgens getoetst of je aan talige kenmerken kunt zien met welk type voorwaardelijke zin je te maken hebt. De resultaten tonen aan dat de in de literatuur voorgestelde categorieën van *als*-zinnen maar beperkt overeenstemmen met ons taalgebruik en dat de wijze van categoriseren aan herziening toe is.